

Fi-nergy Voima OÜ
Narva Mnt 5
10117 Tallinn
ESTONIA

Asia

Laskutustiheys, sähkölaskussa annetut tiedot, tarjotut maksutavat ja myyntiehtojen ilmoittaminen Energiavirastolle

Asianosainen

Fi-nergy Voima OÜ

Toimenpidepyynnön tekijät

██████████

Maa- ja Metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry

Vireilletulo

25.1.2018

Selostus asiasta

Energiavirastoon saapui 25.1.2018 Kilpailu- ja kuluttajavirastolta hallintolain (434/2003) 21 §:n mukaisena asiakirjan siirtona ██████████ toimenpidepyyntö koskien Fi-nergy Voima OÜ:n lähettämien laskujen sisältöä. Toimenpidepyynnön mukaan sähkölaskun sisältö on puutteellinen, sillä siitä ei ilmene muun muassa ajanjaksoa, mitä se koskee, kWh-määrää eikä aiempien ennakkomaksujen taseita. Toimenpidepyyntöön on liitetty esimerkki lähetetystä laskusta. Toimenpidepyynnössä on myös todettu, että vastaavanlaisia laskuja on lähetetty kolme kertaa aiemminkin.

Energiavirasto havaitsi 26.1.2018, että Fi-nergy Voima OÜ ei ollut ilmoittanut Energiaviraston hintatietojärjestelmään vähittäismyyntihintojaan eikä toimittanut Energiavirastolle vähittäismyyntiehtojaan. Energiavirasto on 26.1.2018 vierailullaan Fi-nergy Voima OÜ:n verkkosivuille (www.fi-nergy.fi) todennut myös, että sähkösopimuksia tarjotaan sivuston perusteella loppukäyttäjille koko Suomessa.

Lisäksi yrityksen verkkosivuilla esillä olevien sähkönmyyntituotteiden (mm. Kahden vuoden Takuu 2 vuotta) sopimusehdoissa mainitaan:

”Sähköstä laskutetaan joka toinen kuukausi arvioidun kulutuksen perusteella. Kuukausittainen arvio on 10 % voimassaolevasta vuosikulutusarviosta. Laskutus tasataan tasaisin väliajoin vastaamaan todellista kulutusta, vähintään neljä kertaa vuodessa. Kulutuspaikat jossa vuosikulutusarvio on alle 3000 kWh / vuosi saavat vain yhden laskun vuosittain.

Huonosti maksavan asiakkaan laskutustapa on poikkeuksetta käyttöpaikan vuosikulutusarvioon perustuva ennakkolaskutus. Huonosti maksavaksi asiakkaaksi luokitellaan asiakas, joka on saanut sopimuskauden aikana kaksi maksuhuomautusta, sekä asiakas, jolla on maksuhäiriömerkintä.”

Energiavirasto on lähettänyt 5.2.2018 päivätyn selvityspyynnön otsikossa mainitussa asiassa yritys- ja yhteisötietojärjestelmästä (YTJ) ilmenevään Fi-nergy Voima OÜ:n postiosoitteeseen Tallinnaan. Määräpäivä vastauksen antamiselle oli 26.2.2018. Fi-nergy Voima OÜ ei toimittanut selvitystä määräpäivään mennessä.

Energiavirasto lähetti 28.2.2018 uuden selvityspyynnön yhtiön verkkosivuille ilmoitettuun Helsingin toimipisteeseen. Energiavirasto oli ensimmäisen selvityspyynnön lähettämisen jälkeen 27.2.2018 todennut, että Fi-nergy Voima OÜ on sittemmin ilmoittanut sähkön vähittäishintansa Energiaviraston hintatietojärjestelmään. Tästä syystä Energiavirasto ei enää pyytänyt Fi-nergy Voima OÜ:ltä selvitystä kyseiseen asiaan. Muilta osin määräpäivä vastauksen antamiselle oli 14.3.2018. Fi-nergy Voima OÜ ei toimittanut selvitystä.

Energiavirasto pyysi toimenpidepyynnön tekijältä toimenpidepyynnön täydennystä 3.5.2018. Toimenpidepyynnön tekijä toimitti täydennyksen 3.5.2018. Energiavirasto pyysi saadun täydennyksen johdosta lisäselvitystä Fi-nergy Voima OÜ:ltä 4.5.2018. Lisäksi Energiavirasto pyysi lisäselvitystä vielä 15.5.2018 Fi-nergy Voima OÜ:n postiosoitteeseen Tallinnaan lähetetyllä lisäselvityspyynnöllä. Lisäselvityksellä asian tutkinta laajennettiin koskemaan kuluttajien lisäksi kaikkia loppukäyttäjiä. Määräpäivä selvityksen toimittamiselle oli 5.6.2018. Fi-nergy Voima OÜ ei toimittanut selvitystä.

Maa- ja Metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry:ltä (jäljempänä MTK ry) saapui 29.6.2018 tutkintapyyntö koskien yhdistyksen jäsenen Fi-nergy Voima OÜ:ltä saaman sähkölaskun sähkömarkkinalainmukaisuutta. Tutkintapyyntö liitettiin vireillä olleeseen ja nyt ratkaistavana olevaan asiaan. Tutkintapyyntö johdosta Energiavirasto pyysi 31.7.2018 Fi-nergy Voima OÜ:ltä selvitystä tutkintapyyntöä esitetyistä asioista. Fi-nergy Voima OÜ ei antanut selvitystä. Energiavirasto pyysi 17.8.2018 lisäselvitystä MTK ry:ltä tutkintapyyntöä esitettyihin seikkoihin. MTK ry toimitti lisäselvityksen 27.8.2018. Energiavirasto pyysi 10.9.2018 lisäselvitystä Fi-nergy Voima OÜ:ltä MTK ry:n toimittaman lisäselvityksen johdosta. Fi-nergy Voima OÜ ei toimittanut asiaan selvitystä.

Selvityspyynnöt

Energiavirasto on pyytänyt 5.2.2018 lähetetyllä selvityspyynnöllä ja 15.5.2018 lähetetyllä lisäselvityspyynnöllä tehdyin muutoksin Fi-nergy Voima OÜ:ltä selvitystä erityisesti seuraavista asioista:

- Mistä sähkönmyyntituotteesta on kysymys tutkintapyyntöä tekijän lähettämässä sähkölaskussa? Onko kyse yhtiön verkkosivuilla olevasta tuotteesta vai jostain muusta?
- Mistä hintakomponenteista tutkintapyyntöä tekijän laskutettava hinta muodostuu?
- Kuinka usein loppukäyttäjiä laskutetaan vuoden aikana?

- Mitä tietoja annetaan loppukäyttäjille sähkölaskuissa tai niiden liitteissä? Pyydämme toimittamaan mallisähkölaskut eri käytössä olevista laskuista (esim. arviolasku ja tasauslasku)
- Mitä maksutapoja kuluttajille tarjotaan ennakkolaskutuksen lisäksi?
- Tarjotaanko eri asiakasryhmille eri maksutapoja? Mitä maksutapoja tarjotaan kullekin ryhmälle?
- Mitä sopimusehtoja yleisesti kuluttajille tarjottavissa tuotteissa yhtiö soveltaa? Pyydämme toimittamaan mahdollisten SME 2014 -ehtojen lisäksi sovelletut ehdot.

MTK ry:n tutkintapyynnön johdosta Energiavirasto on pyytänyt 31.7.2018 lähetyllä selvityspyynnöllä Fi-nergy Voima OÜ:itä selvitystä erityisesti seuraavista asioista:

- Mistä liitteenä olevan laskun useat "Sähkönsiirto 4-2018" ja "Sähkönsiirto 5-2018" maksut koostuvat? Onko niissä kyse esimerkiksi jakeluverkonhaltijan puolesta asiakkaalta perittävistä sähkön jakeluun liittyvistä maksuista (ns. sähkön siirtomaksujen ja sähköverojen läpilaskutus) tai Fi-nergy Voima OÜ:n sähköntoimitukseen liittyvistä maksuista?
- Onko Fi-nergy Voima OÜ sopinut laskussa esitetyn asiakkaan jakeluverkonhaltijan kanssa, että Fi-nergy Voima OÜ laskuttaa sähkön jakeluun liittyvät maksut asiakkaalta jakeluverkonhaltijan puolesta ja tilittää kyseiset maksut edelleen asiakkaan jakeluverkonhaltijalle?
- Onko Fi-nergy Voima OÜ sopinut laskussa esitetyn asiakkaan kanssa, että Fi-nergy Voima OÜ vastaanottaa asiakkaan puolesta jakeluverkonhaltijan asiakkaalle osoittamat laskut?

Saadut selvitykset

Fi-nergy Voima OÜ ei vastannut selvityspyyntöihin.

■■■■■ on toimittanut tutkintapyynnössään laskukopion. Lisäksi ■■■■■ on ilmoittanut 3.5.2018 toimitetussa lisäselvityksessä, että lasku ei sisältänyt liitteitä.

MTK ry on toimittanut tutkintapyynnössään laskukopion ja todennut, että lupaa läpilaskutukseen siirron osalta ei ole. Lisäksi MTK ry on todennut 17.8.2018 toimitetussa lisäselvityksessä, että asiakkaan näkemyksen mukaan "Sähkönsiirto 4-2018" ja "Sähkönsiirto 5-2018" maksut koostuvat sähkön siirron ja verojen läpilaskutuksesta, jonka jakeluverkonhaltija on kieltänyt. Lisäksi asiakkaan näkemyksen mukaan kyseessä ei ole sellainen palvelu, jossa Fi-nergy Voima OÜ vastaanottaa jakeluverkonhaltijan asiakkaalle lähettämät laskut asiakkaan puolesta ja laskuttaa tästä palvelusta erikseen oman sähkönmyyntilähtönsä ohessa. MTK ry on toimittanut lisäselvityksen liitteenä ääninauhan, joka toimii sopimuksena Fi-nergy Voima OÜ:n ja asiakkaan välillä.

Energiavirasto on vierailut Fi-nergy Voima OÜ:n verkkosivuilla (fi-nergy.fi) 26.1.2018 ja 21.5.2018. Verkkosivuilta on saatavilla Fi-nergy Voima OÜ:n tarjoamien sähkönmyyntituotteiden sopimusehdot.

Asiaan liittyvä lainsäädäntö

Energiaviraston toimivalta

Sähkömarkkinalain (588/2013) 106 §:n 2 momentin mukaan Energiaviraston tehtävänä on valvoa sähkömarkkinalain sekä sen nojalla annettujen säännösten ja viranomaisten määräysten noudattamista sekä sähkömarkkinalain nojalla annettujen lupapäätösten noudattamista. Valvonnasta säädetään erikseen sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annetussa laissa (590/2013).

Sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annetun lain 5 §:n mukaan Energiaviraston tehtävänä on valvoa kyseisen lain 2 §:ssä tarkoitetun kansallisen ja unionin lainsäädännön ja viranomaisten määräysten noudattamista sekä hoitaa muut 2 §:ssä tarkoitetussa lainsäädännössä sille annetut tehtävät.

Sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annetun lain 9 §:n mukaan Energiaviraston on veloitettava kyseisen lain 2 §:ssä tarkoitetussa kansallisessa tai Euroopan unionin lainsäädännössä säädettyjä velvoitteita rikkonut tai laiminlyönyt korjaamaan rikkomuksensa tai laiminlyöntinsä. Päätöksessä voidaan määrätä, millä tavoin rikkomus tai laiminlyönti tulee korjata. Päätöksessä voidaan myös määrätä palauttamaan asiakkaalle virheellisesti peritty maksu, jos palautukseen ei sovelleta kyseisen lain 14 §:ssä säädettyä palautusmenettelyä.

Sähkömarkkinalaki (588/2013)

Sähkömarkkinalain 68 §:n 2 momentin mukaan vähittäismyyjän tulee ilmoittaa Energiavirastolle tai tämän määräämälle yhteisölle vähittäismyyntiehdot ja -hinnat, joilla vähittäismyyjä tarjoaa yleisesti sähköä kuluttajille sekä muille loppukäyttäjille, joiden käyttöpaikka on varustettu enintään 3 x 63 ampeerin pääsulakkeilla tai joiden sähkönkäyttöpaikkaan ostetaan sähköä enintään 100 000 kilowattituntia vuodessa.

Pykälän 3 momentin mukaan Energiavirasto voi antaa tarkemmat määräykset, mitä vähittäismyyntiehtoihin ja -hintoihin sekä niiden määräytymisperusteisiin liittyviä tietoja sille tulee toimittaa, miten tiedot tulee eritellä sekä miten tiedot tulee toimittaa.

Sähkömarkkinalain 69 §:n 1 momentin mukaan loppukäyttäjälle toimitettu sähkö on laskutettava tosiasiallisen kulutuksen perusteella vähintään neljä kertaa vuodessa. Muun kuin tuntimittauslaitteiston osalta laskutus voi perustua loppukäyttäjän tekemään mittauslaitteiston luentaan.

Pykälän 3 momentin mukaan vähittäismyyjän on esitettävä laskussa loppukäyttäjälle erittely siitä, miten sähkön hinta muodostuu, sekä tieto sopimuksen voimassaoloajasta. Sähkön hintaa koskevat tiedot ja arviot on annettava loppukäyttäjälle

oikea-aikaisesti ja helposti ymmärrettävässä muodossa. Laskun mukana on ilmoitettava loppukäyttäjän todellinen kulutus ja hintatiedot sekä mahdollistettava vertailu edellisen vuoden kulutukseen samana kautena. Vähittäismyyjän on kuluttajille lähetettävissä laskuissa annettava tiedot asiakasvalitusten tekemistä varten sekä kuluttajille suunnatussa laskutuksessaan tietoja kuluttajien käytettävissä olevista riitojenratkaisumenettelyistä. Energiavirasto voi antaa tarkempia määräyksiä siitä, mitä tietoja laskuun tulee sisällyttää, sekä siitä tavasta, jolla tiedot tulee laskussa esittää.

Sähkömarkkinalain 69 a §:n mukaan vähittäismyyjän on tarjottava kuluttajille erilaisia maksutapoja sähkölaskujen maksamiseen. Tarjotuissa vaihtoehdoissa ei saa olla perusteettomia eikä eri asiakasryhmiä syrjiviä ehtoja. Maksutapojen ehdoissa voidaan huomioida eri maksutapojen tarjoamisesta vähittäismyyjälle aiheutuvien kustannusten kohtuulliset erot. Jos vähittäismyyjä tarjoaa kuluttajille ennakkomaksujärjestelmää, on järjestelmän heijastettava riittävästi kuluttajan arvioitua todennäköistä vuotuista sähkönkulutusta.

Määräys sähkön myyntiä ja sähkön jakelua koskevien laskujen erittelystä (1097/002/2013)

Energiavirasto on antanut määräyksen sähkön myyntiä ja sähkön jakelua koskevien laskujen erittelystä (1097/002/2013, jäljempänä laskuerittelymääräys).

Laskuerittelymääräyksen 1 §:n mukaan määräystä sovelletaan laskuihin, joita vähittäismyyjä tai jakeluverkonhaltija lähettää asiakkailleen sähkön myynnistä ja/tai sähkönjakelusta.

Laskuerittelymääräyksen 3 §:n mukaan vähittäismyyjän ja jakeluverkonhaltijan on esitettävä asiakkailleen laskunsa selkeällä ja asiakkaan kannalta helposti ymmärrettävällä tavalla. Laskussa tai sen liitteessä asiakkaalle on ilmoitettava laskun määräytymiseen vaikuttavat tiedot.

Laskuerittelymääräyksen 4 §:n 1 momentin mukaan 1 §:ssä tarkoitetussa laskussa tai sen liitteessä on ilmoitettava erikseen vähintään:

- 1) sähkön myynnin ja/tai sähkönjakelun hinnan muodostumiseen vaikuttavat maksut;
- 2) kunkin maksun osalta laskutettavien yksiköiden määrä;
- 3) kunkin maksun yksikköhinta;
- 4) kunkin maksun osalta veloitettava summa;
- 5) kaikkien laskulla veloitettavien maksujen kokonaissumma;
- 6) sähköveron määräytymisperuste ja määrä;
- 7) arvonlisäveron määräytymisperuste prosentteina ja sen määrä; sekä
- 8) kuluttajille lähetettävissä laskuissa on annettava tiedot asiakasvalitusten tekemistä varten.

Laskuerittelymääräyksen 4 §:n 2 momentin mukaan vähittäismyyjän on esitettävä laskussa loppukäyttäjälle tieto sopimuksen voimassaoloajasta.

Laskuerittelymääräyksen 4 §:n 3 momentin mukaan kuluttajille suunnatussa laskutuksessa on lisäksi vuosittain annettava tietoa kuluttajien käytettävissä olevista riitojenratkaisumenettelyistä.

Laskuerittelymääräyksen 4 §:n 4 momentin mukaan edellä 1 momentissa tarkoitettut maksut tulee ilmoittaa kuluttajansuojalain (38/1978) 1 luvun 4 §:ssä tarkoitettulle kuluttajalle verollisina.

Laskuerittelymääräyksen 6 §:n mukaan arviolaskussa tai sen liitteessä tulee ilmoittaa 4 §:n mukaisten tietojen lisäksi:

- 1) laskutuskausi, jota arviolasku koskee;
- 2) arviolaskun perustana oleva laskutuskauden kulutus- ja/tai siirtoarvio; sekä
- 3) seuraavan laskun arvioitu eräpäivä.

Määräys sähkön vähittäismyyjän sähkömyyntiehtojen ja hintojen ilmoittamisesta Energiavirastolle (122/002/2014)

Energiavirasto on antanut määräyksen sähkön vähittäismyyjän sähkömyyntiehtojen ja hintojen ilmoittamisesta Energiavirastolle (122/002/2014, jäljempänä ilmoitusmääräys).

Ilmoitusmääräyksen 3 §:n 1 momentin mukaan vähittäismyyjän tulee ilmoittaa sellaisista sähkömyyntituotteeseen liittyvistä myyntiehdosta, jotka poikkeavat kuluttajan kannalta olennaisella tavalla alalla yleisesti noudatetuista sähkömyyntiehdosta.

Ilmoitusmääräyksen 4 §:n 2 momentin mukaan ilmoitusmääräyksen 3 §:ssä tarkoitettut myyntiehdot tulee toimittaa Energiavirastolle kirjallisesti tai sähköpostilla osoitteeseen kirjaamo@energiavirasto.fi.

Perustelut

Laskutustiheys

Sähkömarkkinalain 69 §:n 1 momentin mukaan loppukäyttäjälle toimitettu sähkö on laskutettava tosiasiallinen kulutuksen perusteella vähintään neljä kertaa vuodessa.

Fi-nergy Voima OÜ ei ole antanut selvitystä siitä, kuinka monta kertaa vuodessa se laskuttaa loppukäyttäjiä toimitetusta sähköstä. Fi-nergy Voima OÜ:n verkkosivuilta saatavilla olevissa sopimusehdoissa todetaan muun muassa:

”Sähköstä laskutetaan joka toinen kuukausi arvioidun kulutuksen perusteella. Kuukausittainen arvio on 10 % voimassaolevasta vuosikulutusarviosta. Laskutus tasataan tasaisin väliajoin vastaamaan todellista kulutusta,

vähintään neljä kertaa vuodessa. Kulutuspaikat jossa vuosikulutusarvio on alle 3000 kWh / vuosi saavat vain yhden laskun vuosittain.”

Ehdon perusteella kulutuspaikat jaetaan kahteen ryhmään laskutustiheyden osalta: alle 3 000 kWh vuodessa kuluttaviin sekä 3 000 kWh ja sen yli vuodessa kuluttaviin kulutuspaikkoihin. Jälkimmäisen ryhmän osalta arvioon perustuva laskutus tasaataan vastaamaan todellista kulutusta vähintään neljä kertaa vuodessa. Sen sijaan ensimmäiseen ryhmään kuuluvia loppukäyttäjiä laskutetaan vain kerran vuodessa. Asiassa on jäänyt epäselväksi, onko ensimmäiselle ryhmälle lähetettävä lasku arviolasku vai tosiasialliseen kulutukseen perustuva lasku. Kuitenkin selvityksen perusteella alle 3 000 kWh vuodessa kuluttaville loppukäyttäjille lähetetään korkeintaan yksi tosiasialliseen kulutukseen perustuva lasku vuodessa.

Sähkömarkkinalain 69 §:ssä ei ole säädetty poikkeusta laskutustiheyden suhteen. Laskutustiheys on siis riippumaton mm. sähkön kulutusmäärästä. Näin ollen Fi-nergy Voima OÜ:n tosiasialliseen sähkön kulutukseen perustuva laskutustiheys alle 3000 kWh vuodessa kuluttavien asiakkaiden osalta on sähkömarkkinalain 69 §:n 1 momentin vastainen.

Laskussa annetut tiedot

Sähkömarkkinalain 69 §:n 3 momentin mukaan vähittäismyyjän on esitettävä laskussa loppukäyttäjälle erittely siitä, miten sähkön hinta muodostuu, sekä tieto sopimuksen voimassaoloajasta. Sähkön hintaa koskevat tiedot ja arviot on annettava loppukäyttäjälle oikea-aikaisesti ja helposti ymmärrettävässä muodossa. Laskun mukana on ilmoitettava loppukäyttäjän todellinen kulutus ja hintatiedot sekä mahdollistettava vertailu edellisen vuoden kulutukseen samana kautena. Vähittäismyyjän on kuluttajille lähetettävissä laskuissa annettava tiedot asiakasvalitusten tekemistä varten sekä kuluttajille suunnatussa laskutuksessaan tietoja kuluttajien käytettävissä olevista riitojenratkaisumenettelyistä. Energiavirasto voi antaa tarkempia määräyksiä siitä, mitä tietoja laskuun tulee sisällyttää, sekä siitä tavasta, jolla tiedot tulee laskussa esittää.

Koska Fi-nergy Voima OÜ ei ole toimittanut selvitystä asiaan, asian arviointi perustuu toimenpidepyynnön tekijöiden toimittamiin laskuihin.

Vähittäismyyjän on ilmoitettava laskun mukana loppukäyttäjän todellinen kulutus ja hintatiedot sekä mahdollistettava vertailu edellisen vuoden kulutukseen samana kautena. Vertailutiedot voi antaa esimerkiksi internetin tai mittariliittymän kautta. Varsinaisessa laskussa ei siis tarvitse vertailutietoja antaa.

Energiavirasto katsoo, että jos vertailutietoja ei anneta laskussa tai laskun mukana, tulee asiakkaalle kuitenkin ilmoittaa laskussa tai sen mukana, mistä varsinaiset vertailutiedot ovat saatavilla. Myös esimerkiksi tilanteessa, jossa sähkönmyyjällä itsellään ei ole saatavilla asiakkaan edellisen kauden kulutustietoja, myyjän on vähintään ilmoitettava asiakkaalle, mistä kyseiset tiedot ovat saatavilla.

Energiavirastolle toimitetusta aineistosta ei käy ilmi, että kyseisiä vertailutietoja tai tietoa siitä, mistä ne ovat saatavilla, olisi saatettu asiakkaiden tietoon laskulla tai sen mukana.

Näin ollen Energiavirasto katsoo, että Fi-nergy Voima OÜ on menetellyt sähkömarkkinalain 69 §:n 3 momentin vastaisesti.

Laskuerittelymääräyksen 3 §:n mukaan vähittäismyyjän on esitettävä asiakkailleen laskunsa selkeällä ja asiakkaan kannalta helposti ymmärrettävällä tavalla. Laskussa tai sen liitteessä asiakkaalle on ilmoitettava laskun määräytymiseen vaikuttavat tiedot.

Laskuerittelymääräyksen 4 §:n 1 momentin mukaan 1 §:ssä tarkoitetussa laskussa tai sen liitteessä on ilmoitettava erikseen vähintään:

- 1) sähkön myynnin ja/tai sähkönjakelun hinnan muodostumiseen vaikuttavat maksut;
- 2) kunkin maksun osalta laskutettavien yksiköiden määrä;
- 3) kunkin maksun yksikköhinta;
- 4) kunkin maksun osalta veloitettava summa;
- 5) kaikkien laskulla veloitettavien maksujen kokonaissumma;
- 6) sähköveron määräytymisperuste ja määrä;
- 7) arvonlisäveron määräytymisperuste prosentteina ja sen määrä; sekä
- 8) kuluttajille lähetettävissä laskuissa on annettava tiedot asiakasvalitusten tekemistä varten.

Laskuerittelymääräyksen 4 §:n 4 momentin mukaan edellä 1 momentissa tarkoitetut maksut tulee ilmoittaa kuluttajansuojalain (38/1978) 1 luvun 4 §:ssä tarkoitetulle kuluttajalle verollisina.

■■■■ toimittamassa laskussa laskun erittelyosuus on jaettu pystytasolla riveihin ja vaakatasolla sarakkeisiin. Sarakkeet on otsikoitu seuraavasti: Koodi, Kuvaus, Määrä, à EUR, Veroton Alv, Alv EUR sekä Yhteensä. Laskussa on ilmoitettu ainoastaan yksi maksu, jonka kuvauksessa todetaan "Arviolasku 02-2018 39,90 euro / MWH". Määräksi on ilmoitettu yksi.

Kuvaus sisältää useita eri tietoja. Kuvauksen perusteella jää epäselväksi, mistä maksussa on tosiasiallisesti kyse, esimerkiksi onko se perusmaksu, maksu kulutuksesta vai joku muu maksu taikka eri maksujen yhdistelmä. Tämän johdosta laskussa ei ole ilmoitettu laskuerittelymääräyksen 4 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaista tietoa sähkön myynnin hinnan muodostumiseen vaikuttavista maksuista. Lisäksi yksikköhinta (á EUR) on ilmoitettu pelkästään verottomana. Näin ollen Energiavirasto katsoo, että lasku on laskuerittelymääräyksen 4 §:n 4 momentin vastainen.

Laskuerittelymääräyksen 4 §:n 2 momentin mukaan vähittäismyyjän on esitettävä laskussa loppukäyttäjälle tieto sopimuksen voimassaoloajasta.

Laskussa ei ole esitetty sopimuksen voimassaoloaika. Näin ollen lasku on laskuerittelymääräyksen 4 §:n 2 momentin vastainen.

Laskuerittelymääräyksen 6 §:n mukaan arviolaskussa tai sen liitteessä tulee ilmoittaa 4 §:n mukaisten tietojen lisäksi:

- 1) laskutuskausi, jota arviolasku koskee;
- 2) arviolaskun perustana oleva laskutuskauden kulutus- ja/tai siirtoarvio; sekä
- 3) seuraavan laskun arvioitu eräpäivä.

Lasku on päivätty tammikuulle ja laskun erittelyosuuden ainoan maksun kuvataan olevan arviolasku helmikuulle. Energiavirasto katsoo, että kyseessä on arviolasku, jolloin siinä tulee ilmoittaa laskuerittelymääräyksen 6 §:ssä mainitut tiedot.

Laskun ainoan maksun kuvauksessa todetaan edellä mainitulla tavalla "Arviolasku 02-2018 39,90 euro / MWH", eli se sisältää useita eri tietoja. Viereisellä sarakkeella on ilmoitettu määrä. Laskujen erittelytaulukoiden tavanomaisen lukutavan perusteella ilmoitettu määrä kohdistuu lähtökohtaisesti kuvaukseen kokonaisuutena tai selkeästi ilmaistaessa yhteen kuvauksen tiedoista. Tarkasteltavassa laskussa ilmoitetun määrän (1) ei siis voida katsoa kohdistuvan selkeästi juuri kyseisen asiakkaan sähköenergian arvioidun kulutuksen määrään. Näin ollen Energiavirasto katsoo, että laskussa ei ole ilmoitettu laskutuskauden kulutusarviota. Laskussa ei ole myöskään ilmoitettu seuraavan laskun arvioitua eräpäivää. Näin ollen lasku on laskuerittelymääräyksen 6 §:n vastainen.

Edellä esitetyllä tavalla maksun kuvauksesta ei selkeästi ilmene, mistä maksussa on kyse. Maksun kuvaukseen on sisällytetty useita olennaisia laskua koskevia tietoja eikä laskussa ylipäättänsä tuoda selkeästi ilmi, että kyse on sähköntoimituksen laskusta. Lisäksi laskussa on käytetty sähköenergian hinnan ilmoittamiseen megawattituntia, MWh. Tavanomainen muoto sähköön vähittäismyynnissä on kilowattitunti, kWh. Poikkeavan muodon käyttäminen vaikeuttaa asiakkaan laskun ymmärtämistä.

MTK ry:n tutkintapyynnössä esitetyssä laskussa on maksuja nimeltään "Sähkönsiirto 4-2018" ja "Sähkönsiirto 5-2018". Sovellettavien säännösten määrittämiseksi on merkityksellistä, onko maksuissa kysymys sähkömarkkinalain tarkoittamasta sähköön mynnistä, sähköön jakelupalvelusta vai yksityisoikeudelliseen sopimukseen perustuvasta muusta maksusta.

Fi-nergy Voima OÜ ei ole kantaverkonhaltija tai jakeluverkonhaltija, joten se ei voi itse harjoittaa sähkömarkkinalaissa tarkoitettua sähköverkkotoimintaa. Sähköntoimittaja ja jakeluverkonhaltija voivat kuitenkin keskenään erikseen sopia järjestelyistä, jossa sähköntoimittaja laskuttaa jakeluun liittyviä maksuja jakeluverkonhaltijan puolesta (ns. läpilaskutus). Laskutetun asiakkaan näkemyksen mukaan asiassa on kyse tällaisesta läpilaskutuksesta.

Kuitenkin MTK ry:ltä saadun tiedon mukaan asiakkaan jakeluverkonhaltija ei ole antanut Fi-nergy Voima OÜ:lle lupaa läpilaskutukseen ja on kieltänyt sen. Lisäksi MTK ry on toimittanut asiakkaan ja Fi-nergy Voima OÜ:n puolesta myynnin toteuttaneen myyjän välisen puhelinnauhoituksen. Nauhoitteella myyjä pyytää asiakkaalta valtuutusta "päivittämään asiakkaan sähkönsiirtoyhtiön siirtolaskun laskutusosoitteen". Energiavirasto katsoo, että laskulla esiintyvät maksut "Sähkönsiirto 4-2018"

ja "Sähkönsiirto 5-2018" liittyvät tähän järjestelyyn, jossa Fi-nergy Voima OÜ vastaanottaa asiakkaan puolesta jakeluverkonhaltijan laskun. Kyse ei ole siis läpilas-kutuksesta.

Energiavirasto toteaa, että koska Fi-nergy Voima OÜ:n laskussa kyseessä ei ole jakeluverkonhaltijan lähettämä tai sen puolesta lähetetty lasku (mm. läpilasku), laskuun sovelletaan ainoastaan sähkömarkkinalain 69 §:n ja sen perusteella annetun laskuerittelymääräyksen säännöksiä vähittäismyyjän laskun sisällöstä. Vastaa-vasti mainittuja säännöksiä voidaan soveltaa vähittäismyyjän osalta vain sen myy-män sähkön laskutukseen.

Koska kyseiset maksut liittyvät asiakkaan ja sähkönmyyjän erilliseen järjestelyyn jakeluverkonhaltijan laskun vastaanottamiseksi, kyse ei ole niiltä osin sähkön myy-misestä ja siihen liittyvistä maksuista. Näin ollen maksuihin ei soveltu sähkömarkkinalain säännökset ja Energiaviraston laskuerittelymääräys vähittäismyyjän las-kuissa annettavista tiedoista ja maksujen erittelystä.

Energiavirasto toteaa, että vaikka tällaiset maksuerät eivät ole sähkömarkkinalain soveltamisalan piirissä, on vähittäismyyjän laskun täytettävä kuitenkin sekä koko-naisuudessaan että sähkön myyntiin liittyvien maksujen osalta sähkömarkkinalain ja laskuerittelymääräyksen vaatimukset. Muut laskuun liitetyt tiedot tai maksut tu-lee olla selkeästi erotettavissa sähköntoimitukseen liittyvistä maksuista eivätkä ne saa johtaa laskun epäselvyyteen sähköntoimituksen tai -jakelun osalta

Energiavirasto katsoo, että sähkönjakeluun ja -siirtoon viittaavien nimitysten käyt-täminen muista maksuista sähköntoimituksen maksuerien välittömässä yhteydessä haittaa laskun selkeyttä ja ymmärrettävyyttä sähköntoimitukseen liittyvien tietojen ja maksujen osalta.

Näiden ja muiden edellä mainittujen puutteiden ja epäselvyyksien johdosta Fi-nergy Voima OÜ:n laskut eivät ole selkeitä eikä asiakkaiden kannalta helposti ym-märrettäviä. Näin ollen laskut ovat laskuerittelymääräyksen 3 §:n vastaisia.

Tarjotut maksutavat

Sähkömarkkinalain 69 a §:n mukaan vähittäismyyjän on tarjottava kuluttajille eri-laisia maksutapoja sähkölaskujen maksamiseen. Tarjotuissa vaihtoehtoissa ei saa olla perusteettomia eikä eri asiakasryhmiä syrjiviä ehtoja.

Fi-nergy Voima OÜ ei ole antanut selvitystä tarjoamistaan maksutavoista. Fi-nergy Voima OÜ:n verkkosivuilta saatavilla olevissa sopimusehdoissa todetaan muun mu-assa:

"Huonosti maksavan asiakkaan laskutustapa on poikkeuksetta käyttöpai-kan vuosikulutusarvioon perustuva ennakkolaskutus. Huonosti maksavaksi asiakkaaksi luokitellaan asiakas, joka on saanut sopimuskauden aikana kaksi maksuhuomautusta, sekä asiakas, jolla on maksuhäiriömerkintä."

1.1.2016 voimaan astuneen sähkömarkkinalain muutoksen myötä sähkömarkkina-lain 69 §:n entinen 3 momentti siirrettiin uuteen ja nykyisin voimassa olevaan säh-kömarkkinalain 69 a §:än. Ennen muutosta voimassa ollut sähkömarkkinalain 69 §:ä koskevassa hallituksen esityksessä HE 20/2013 vp. todetaan 3 momentin

osalta, että sähkön vähittäismyyjä voisi tarjota maksutapavaihtoehtona kuluttajalle myös ennakkolaskutusperusteista maksuvaihtoehtoa. Ennakkolaskutus ei kuitenkaan saisi olla ainoa kuluttaja-asiakkaalle tarjottava maksuvaihtoehto. Lisäksi talousvaliokunta on nykyistä sähkömarkkinalain 69 a §:ä koskevassa mietinnössään 23/2014 vp. todennut, että eri maksutapojen tarjoamisen kannalta riittävänä ei voida pitää esimerkiksi sitä, että kuluttaja saa valita paperilaskun ja sähköisen laskun väliltä, eikä sitä, että kuluttaja saa valita, maksaako laskun verkkopankissa vai muulla tavoin.

Sopimusehtojen perusteella tietyille asiakkaille ainoa tarjottu maksutapa on ennakkomaksaminen. Kuluttaja-asiakkaita ei ole rajattu tältä osin pois sopimusehdoissa. Koska Fi-nergy Voima OÜ siten tarjoaa tietyille kuluttajille vain ennakkolaskutusperusteista maksuvaihtoehtoa, Fi-nergy Voima OÜ:n menettely on sähkömarkkinalain 69 a §:n vastainen.

Sähkönmyyntiehtojen ilmoittaminen

Ilmoitusmääräyksen 3 §:n 1 momentin mukaan vähittäismyyjän tulee ilmoittaa sellaisista sähkönmyyntituotteeseen liittyvistä myyntiehdoista, jotka poikkeavat kuluttajan kannalta olennaisella tavalla alalla yleisesti noudatetuista sähkönmyyntiehdoista.

Edellä mainitulla tavalla sopimusehtojen mukaan:

Huonosti maksavan asiakkaan laskutustapa on poikkeuksetta käyttöpaikan vuosikulutusarvioon perustuva ennakkolaskutus. Huonosti maksavaksi asiakkaaksi luokitellaan asiakas, joka on saanut sopimuskauden aikana kaksi maksuhuomautusta, sekä asiakas, jolla on maksuhäiriömerkintä.

Sähkönmyyntitoimialalla yleisesti noudatetuissa SME 2014 -sähkönmyyntiehdoissa ei ole luokiteltu asiakkaita esimerkiksi maksukyvyyn, maksuhalukkuuden tai muun seikan perusteella huonosti maksaviksi asiakkaiksi tai muutoin vastaavalla tavalla. SME 2014 -ehdoissa ei ole myöskään ehtoa, jonka perusteella loppukäyttäjän maksutapa voisi muuttua sopimuksenteon jälkeen. Maksutapa on keskeinen ehto myyntisopimuksissa. Näin ollen kyseessä on Fi-nergy Voima OÜ:n sopimuksissaan käyttämä ehto, joka poikkeaa olennaisella tavalla alalla yleisesti noudatetuista sähkönmyyntiehdoista ja joka olisi tullut ilmoittaa Energiavirastolle. Fi-nergy Voima OÜ ei ole kuitenkaan ilmoittanut ehtoa Energiavirastolle. Näin ollen Fi-nergy Voima OÜ on toiminut ilmoitusmääräyksen 3 §:n 1 momentin ja 4 §:n 2 momentin vastaisesti.

Ratkaisu

Fi-nergy Voima OÜ on menetellyt sähkömarkkinalain 69 §:n 1 momentin vastaisesti laskuttaessaan alle 3000 kWh vuodessa kuluttavia loppukäyttäjiiä tosiasiallisen kulutuksen perusteella vähemmän kuin neljä kertaa vuodessa.

Fi-nergy Voima OÜ on menetellyt sähkömarkkinalain 69:n §:n 3 momentin vastaisesti, kun se ei ole mahdollistanut loppukäyttäjille kulutuksen vertailua edellisen vuoden kulutukseen samana kautena.

Fi-nergy Voima OÜ on menetellyt laskuerittelymääräyksen 4 §:n vastaisesti jättäessään ilmoittamatta laskussa tai sen liitteessä erikseen laskuerittelymääräyksen 4

§:n 1 momentin mukaisia tietoja, laskuerittelymääräyksen 4 §:n 2 momentin mukaisista tiedoista ja laskuerittelymääräyksen 4 §:n 4 momentin mukaisesti 4 §:n 1 momentissa tarkoitettuja maksuja sekä ilmoittamatta arviolaskussa tai sen liitteessä laskuerittelymääräyksen 6 §:n mukaisia tietoja.

Fi-nergy Voima OÜ on menetellyt laskuerittelymääräyksen 3 §:n vastaisesti, kun se ei ole esittänyt laskujansa asiakkaille selkeästi ja asiakkaan kannalta helposti ymmärrettävällä tavalla.

Fi-nergy Voima OÜ on menetellyt sähkömarkkinalain 69 a §:n vastaisesti tarjotessaan tietyille kuluttajille ainoana maksutapana ennakkolaskutusta.

Fi-nergy Voima OÜ on menetellyt ilmoitusmääräyksen 3 §:n 1 momentin vastaisesti jättäessään ilmoittamatta Energiavirastolle myyntiehdosta, joka poikkeaa olennaisella tavalla alalla yleisesti noudatetuista sähkömyyntiehdoista.

Energiavirasto velvoittaa Fi-nergy Voima OÜ:n ryhtymään viipymättä tarpeellisiin toimenpiteisiin sähkömarkkinalain, laskuerittelymääräyksen ja ilmoitusmääräyksen vastaisen menettelynsä korjaamiseksi.

Energiavirasto velvoittaa Fi-nergy Voima OÜ:n laskuttamaan kaikkia loppukäyttäjiä todelliseen kulutukseen perustuen vähintään neljä kertaa vuodessa.

Energiavirasto velvoittaa Fi-nergy Voima OÜ:n mahdollistamaan laskussa tai laskun mukana loppukäyttäjille kulutustiedon vertailun edellisen vuoden kulutukseen samana kautena.

Energiavirasto velvoittaa Fi-nergy Voima OÜ:n ilmoittamaan laskuissa tai niiden liitteissä erikseen laskuerittelymääräyksen 4 §:n 1 ja 2 momentin mukaiset tiedot sekä ilmoittamaan laskuerittelymääräyksen 4 §:n 1 momentissa tarkoitettujen maksujen 4 §:n 4 momentissa tarkoitettulla tavalla verollisina.

Energiavirasto velvoittaa Fi-nergy Voima OÜ:n ilmoittamaan arviolaskuissa tai niiden liitteissä laskuerittelymääräyksen 6 §:n mukaiset tiedot.

Energiavirasto velvoittaa Fi-nergy Voima OÜ:n esittämään laskunsa laskuerittelymääräyksen 3 §:n mukaisesti selkeästi ja asiakkaalle helposti ymmärrettävällä tavalla.

Energiavirasto velvoittaa Fi-nergy Voima OÜ:n tarjoamaan kaikille kuluttajille erilaisia maksutapoja sähkölaskujen maksamiseen.

Energiavirasto velvoittaa Fi-nergy Voima OÜ:n myös ilmoittamaan Energiavirastolle myyntiehdot, jotka poikkeavat olennaisesti alalla yleisesti käytetyistä ehdoista, jos se käyttää sellaisia vielä muiden edellä velvoitettujen korjaavien toimenpiteiden toteuttamisen jälkeen.

Fi-nergy Voima OÜ:n on toimitettava Energiavirastolle selvitys, josta käy ilmi toimenpiteet, joihin se on ryhtynyt päätöksen johdosta ja niiden aikataulu. Selvitykset edellä mainituista korjaavista toimenpiteistä on toimitettava Energiavirastolle 60 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta.

Sovelletut säännökset

Sähkömarkkinalaki (588/2013) 69 ja 69 a §.

Laki sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta (590/2013) 5, 9 ja 38 §.

Määräys sähkön myyntiä ja sähkön jakelua koskevien laskujen erittelystä (1097/002/2013) 3, 4 ja 6 §.

Määräys sähkön vähittäismyyjän sähkönmyyntiehtojen ja hintojen ilmoittamisesta Energiavirastolle (122/002/2014) 3 ja 4 §.

Muutoksenhaku

Valitusosoitus Fi-nergy Voima OÜ:lle on päätöksen liitteenä (liite 1).

Toimenpidepyynnön tekijöiden osalta päätös ei sisällä hallintolainkäyttölain (586/1996) 5 §:ssä tarkoitettua ratkaisua, josta voisi valittaa hallintolainkäyttölain mukaisessa järjestyksessä.

Liitteet	Valitusosoitus Fi-nergy Voima OÜ:lle markkinaoikeuteen
Jakelu	Fi-nergy Voima OÜ
Tiedoksi	Toimenpidepyyntöjen tekijät Kilpailu- ja kuluttajavirasto Energiateollisuus ry
Maksutta	

VALITUSOSOITUS

Muutoksenhakuoikeus

Energiaviraston antamaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla siinä järjestyksessä kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Valituskelpoisella päätöksellä tarkoitetaan toimenpidettä, jolla asia on ratkaistu tai jätetty tutkimatta.

Valitusoikeus on sillä, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa.

Valitusviranomainen

Valitusviranomainen Energiaviraston päätökseen on markkinaoikeus.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, määräaika jatkuu vielä seuraavan arkipäivän.

Valituskirjelmän sisältö

Valitus tehdään kirjallisesti. Markkinaoikeudelle osoitetussa valituskirjelmässä on ilmoitettava:

- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- päätös, johon haetaan muutosta;
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi; sekä
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on muu henkilö, on valituskirjelmässä ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä:

- muutoksenhaun kohteena oleva päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä;
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta; sekä

- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu Energiavirastolle tai markkinaoikeudelle.

Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirja, jollei päämies ole valtuuttanut häntä suullisesti valitusviranomaisessa. Asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee esittää valtakirja ainoastaan, jos valitusviranomainen niin määrää.

Valituskirjelmän toimittaminen valitusviranomaiselle

Valituskirjelmä on toimitettava valitusajan kuluessa markkinaoikeuteen, jonka osoite on:

Markkinaoikeus
Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI
Faksi: 029 56 43314
Sähköposti: markkinaoikeus@oikeus.fi

Valituskirjelmä voidaan toimittaa valitusviranomaiselle myös postitse.

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Kun valituskirjelmä toimitetaan hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta, liitteet voi toimittaa skannattuna asiointipalvelussa tai kirjeitse. Kirjeitse toimitettaessa mainitse asiasta asiointipalvelun Viesti-kentässä.

OHJE MAKSUA KOSKEVAAN MUUTOKSENHAKUUN

Valtion maksuperustelain (150/1992) 11 b §:n mukaan maksuvelvollinen, joka katsoo, että 6 §:ssä tarkoitettusta julkisoikeudellisesta suoritteesta määrätyn maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia siihen oikaisua maksun määränneeltä viranomaiselta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä.